

De nieuwe houten banken op de stations Amsterdam Bijlmer ArenA en Leiden ogen robuust en vriendelijk. Ze zitten beter dan de zwartmetalen roosterbanken. Als het aan ProRail ligt wordt het oude meubilair in een slakkentempo vervangen.

Nieuwe houten bank staat, zit en ligt beter

AUTEUR MARC MAARTENS FOTO CHRIS PENNARTS

Loop op proefstation Leiden van het perron tussen de sporen 8a en 9a naar het stuk tussen 8b en 9b en je ziet de wereld mooier worden. Van saaie trottoirtegels van 30 bij 30 centimeter naar sierlijke noppensteentjes van 15 bij 30. En van spartaans ogende zwartmetalen banken (ook bekend als 'barbecue-roosters') naar gewelfde houten banken die er uitnodigend uitzien. En ze zitten ook lekkerder. De zitvlakken van de nieuwe banken lopen op de uiteinden over in 'bijzettafeltjes', waarop je ook kunt zitten. En ze hebben aan één kant een houten armligger, breed genoeg voor een boek of laptop. De smalle metalen armliggers op de oude bankjes waren vooral bedoeld om zwervers het liggen onmogelijk te maken. De nieuwe banken zijn groot genoeg om languit op te liggen. Wel een kussentje meenemen voor onder je hoofd. Kortom, de nieuwe banken staan beter, zitten beter en liggen beter.

Sober en doelmatig

Het oude perronmeubilair, midden jaren negentig ontstaan onder auspiciën van spoorbouwmeester Cees Douma, was sober en doelmatig. Uit onderzoek van de TU Delft bleek toen al dat mensen niet op koud metaal willen zitten. En al helemaal niet op roosters. De reiziger van nu vindt de aankleding kil en grauw. Het Bossche ontwerpbureau Blom&Moors won in 2007 de Europese aanbesteding van ProRail, NS en Bureau Spoorbouw-

meester (van Koen van Velsen) voor nieuwe 'stations-outillage'. Die moest in tijden van stationsbeleving meer comfort, sfeer en variatie uitstralen. De sleutelwoorden van het ontwerp zijn rust, ruimte, warmte en groen.

Betonnen poefjes

De volgorde van het nieuwe meubilair is logischer. Als je de trap opkomt zie je eerst de reisinformatie en dan de banken, niet langer in de lengterichting, maar dwars daarop. En lampjes erboven. Vervolgens komen de kiosk en weer banken, met een scherm van SpoorTV in het zicht. Tot slot de wachtruimte, twaalf betonnen 'poefjes' en op de smallere uiteinden van het perron drie ingebouwde langwerpige plantenbakken met wuivende grassen en struikachtige boompjes. De kiosk en de verwarmde wachtruimte ('paviljoens') zijn gebaseerd op een strak glazen huisje. Die transparantie moet meer overzicht geven. Op de betonnen poefjes met zilvergrijze toplaag kun je zitten, maar je kunt met grote stappen ook van de ene naar de andere springen. Op de stenen randen van de plantenbakken kun je rustig in de zon zitten of liggen.

Bijlmer Arena

Nieuw perronmeubilair is ook te vinden op beide eilandperrons van station Amsterdam Bijlmer ArenA. Er zijn een paar verschillen met Leiden; de vloer

bestaat uit lelijke betonplaten in plaats van mooie noppensteentjes, het hout van de banken is roder, de perforatie in de houten banken loopt verticaal in plaats van horizontaal, de bijzettafeltjes zijn van roestvrij staal in plaats van hout, de poefjes hebben een koperkleurige toplaag, er staan ook glazen windschermen (met blauw en groen ledlicht) waar je tegenaan kunt hangen en zelfs de felgekleurde krantenrekken van de gratis kranten Metro en De Pers zijn in een roestvrijstaal keurslijf ('nieuwsmeubel') geperst, elk met een bescheiden eigen kleurtje. De roestvrijstaal afvalbak is ontworpen met het oog op oude kranten: een gleuf voor papier en een rond gat voor restafval.

Niet treuzelen

De proef op Amsterdam Bijlmer Arena loopt tot augustus en de proef op Leiden Centraal tot december. ProRail onderzoekt of de reizigers er blijer van worden. En of de boel makkelijk schoon en heel te houden is. "Als de proef slaagt, wordt het meubilair mogelijk ingezet op andere stations", houdt ProRail een slag om de arm. Het kan wel twintig jaar gaan duren voordat het overal staat. Op nagelnieuwe stations als Maarheeze en Mook-Molenhoek heeft ProRail nog gewoon barbecue-roosters neergezet. Kom op jongens, niet te lang evalueren en treuzelen. Vervang dat gedateerde perronmeubilair nou eens in twee jaar.